

Parlamentul
Republicii Moldova

DBY-04 nr. *398*
8 octombrie 2024

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

Comisia securitate națională,
apărare și ordine publică

RAPORT DE EVALUARE EX-POST JURIDICĂ a Legii nr.1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei

Actul evaluat: Legea nr.1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei.

Intervalul de timp pentru evaluare: anul 2024.

Responsabil de întocmirea raportului: **Tatiana Rotaru**, consultant principal în Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului, tel.: 022-820-583.

În temeiul art.13 alin.(2) și art.111 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996 și a Metodologiei de evaluare ex-post privind implementarea actelor normative (în continuare - *Metodologie*), aprobată de către Biroul permanent al Parlamentului prin Hotărârea nr.2 din 07.02.2018 și a Ghidului metodologic privind evaluarea ex-post a actelor normative, aprobat de către Biroul permanent al Parlamentului prin Hotărârea nr.8 din 14.02.2024, Direcția generală juridică a efectuat evaluarea ex-post juridică asupra organizării executării dispozițiilor Legii nr.1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei (în continuare - *Legea nr.1245/2002*), și comunică următoarele.

Necesitatea evaluării se bazează pe dispoziția pct. 2.4.1 din Metodologie, ținându-se cont de faptul că actul legislativ este un act integral și a expirat termenul de un an de la intrarea în vigoare.

Reținem că, Legea nr.1245/2002 este inclusă în Lista actelor normative supuse evaluării ex-post juridice și de impact în anul 2024 (Anexa nr.1 și nr.2 a Planului de evaluare ex-post a actelor normative pentru anul 2024, aprobat prin Hotărârea Biroului permanent nr.30/2023).

I. OBIECTIVELE EVALUĂRII

Prezenta evaluare are la bază următoarele obiective:

a) stabilirea dacă, au fost aprobate toate actele normative necesare pentru organizarea executării și implementării Legii nr.1245/2002;

b) identificarea existenței unor obstacole de ordin juridic în aplicarea prevederilor Legii nr.1245/2002;

c) verificarea dacă normele Legii nr.1245/2002 au făcut obiectul unor sesizări la Curtea Constituțională.

II. COLECTAREA DATELOR ȘI IDENTIFICAREA SURSELOR DE REFERINȚĂ

Pentru colectarea și analiza datelor și informațiilor selectate în procesul de evaluare ex-post juridică a Legii nr.1245/2002, au fost utilizate următoarele instrumente și surse de date și informații:

- baza de date a legislației naționale e-LEX, www.legis.md;
- pagina web oficială a Guvernului Republicii Moldova (www.gov.md);
- pagina web oficială a Cancelariei de Stat (www.cancelaria.gov.md);
- pagina web oficială a Curții Constituționale (www.constcourt.md);
- pagina web oficială a Ministerului Apărării al Republicii Moldova (www.army.md);
- pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova (www.mai.gov.md);
- pagina web oficială a Ministerului Sănătății al Republicii Moldova (www.ms.gov.md);
- Monitorul Oficial al Republicii Moldova, (Legile Republicii Moldova, Hotărârile Guvernului, Hotărârile Curții Constituționale ș.a.);
- Informații privind executarea Legii nr.1245/2002, prezentată de către reprezentantul Ministerului Apărării al Republicii Moldova (nr.11/398 din 15.03.2024), (se anexează la prezentul raport).

III. INFORMAȚII GENERALE DESPRE ACTUL EVALUAT

1. Legea nr.1245/2002 a fost adoptată de către Parlamentul Republicii Moldova la 18.07.2002, a intrat în vigoare la 10.10.2002. Este de menționat că de la data intrării în vigoare a legii menționate, au fost abrogate Legea nr.968/1992 despre obligațiunea militară și serviciul militar al cetățenilor Republicii Moldova și Hotărârea Prezidiului Parlamentului nr.1009-XIII din 8 aprilie 1992 cu privire la jurământul militar al cetățenilor Republicii Moldova.

Legea nr.1245/2002 a fost publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.137-138/1054 din 10.10.2002.

2. Este de notat că, potrivit art.53 din Legea nr.1245/2002, termenul rezervat Guvernului pentru aducerea legislației în concordanță cu Legea menționată a constituit 6 luni de la data intrării în vigoare a legii.

3. Legea nr.1245/2002 stabilește formele, condițiile și modul de pregătire a cetățenilor Republicii Moldova pentru apărarea Patriei. Acțiunea ei se extinde asupra recruților, militarilor care îndeplinesc serviciul militar în cadrul Forțelor Armate și a rezerviștilor luați în evidența militară. De asemenea, legea menționată stabilește atribuțiile autorităților publice, ale instituțiilor publice și ale agenților economici în ce privește pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei.

4. Domeniul – Apărarea națională. Forțele armate.

5. Beneficiarii direcți ai Legii nr.1245/2002 sunt:

- recruții, militarii care îndeplinesc serviciul militar în cadrul Forțelor Armate, rezerviștii luați în evidența militară, cetățeni ai Republicii Moldova;

- autoritățile și instituțiile publice (Ministerul Apărării, Ministerului Afacerilor Interne; Ministerul Sănătății, Comisia de Stat pentru Încorporare, comisiile medico-militare, Inspectoratul General de Carabinieri s.a.) care desfășoară activitate în domeniu.

IV. ANALIZA DATELOR ȘI INFORMAȚIILOR COLECTATE

Se va analiza informația colectată în raport cu obiectivele trasate în prezentul raport.

OBIECTIVUL 1: Stabilirea dacă au fost aprobate toate actele normative necesare pentru organizarea executării și implementării Legii nr.1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei.

Prevederile legale	Acțiuni realizate/nerealizate
<p>Articolul 5. Alte forme de pregătire pentru apărarea Patriei</p> <p>Prin alte forme de pregătire a cetățenilor pentru apărarea Patriei se înțelege pregătirea premilitară a tineretului, instruirea la catedre militare, pregătirea cetățenilor în cadrul formațiunilor de protecție civilă și al formațiunilor sanitare voluntare ale Crucii Roșii, pregătirea în cadrul centrelor de instruire a rezervei Forțelor Armate.</p>	<p>Realizat</p> <p>Hotărârea Guvernului nr. 937/2023 cu privire la măsurile de pregătire în domeniul protecției civile a Republicii Moldova pentru anul 2024. (Prin care au fost aprobate Planul calendaristic de pregătire în domeniul protecției civile a Republicii Moldova pentru anul 2024 și Planul de completare cu audienți a Centrului republican de instruire pentru anul 2024).</p>
<p>Articolul 8. Examenul medical</p> <p>În cazul luării în evidența militară, al încorporării în serviciul militar în termen sau cu termen redus, al încadrării în serviciul militar prin contract, al chemării recruților și rezerviștilor la centrele militare pentru clarificarea situației medico-militare, cetățenii sunt supuși examenului medical din contul bugetului local, conform cerințelor Regulamentului cu privire la expertiza medico-militară în Forțele Armate ale Republicii Moldova, aprobat de Guvern.</p>	<p>Realizat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Hotărârea Guvernului nr.897/2003 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la expertiza medico-militară în Forțele Armate ale Republicii Moldova; 2.Ordinul Ministrului Apărării nr.177/2003 cu privire la aprobarea Instrucțiunii "Despre aplicarea Regulamentului cu privire la expertiza medico-militară în Forțele Armate ale Republicii Moldova"; 3. Ordinul Ministrului Sănătății nr. 530 din 29 iunie 2011 cu privire la ameliorarea activității Comisiilor medico-militare; 4.Ordinul Ministrului Sănătății nr. 283/2012 cu privire la perfecționarea măsurilor de acordare a asistenței medicale adolescenților și de expertiză medico-militară a recruților și rezerviștilor; 5.Ordinul Ministrului Sănătății nr.319/2014 cu privire la unele măsuri de

	<p>ameliorare a activității Comisiilor medico-militare;</p> <p>6. Dispoziția Ministrului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nr. 636-d/2018 cu privire la îmbunătățirea procesului de selectare a recruților pentru îndeplinirea serviciului militar în termen și cu termen redus.</p>
<p>Articolul 10. Cadrul juridic al pregătirii cetățenilor pentru apărarea Patriei</p> <p>Reglementările privind pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei se întemeiază pe respectarea prevederilor Constituției Republicii Moldova, ale prezentei legi, ale altor acte normative cu privire la apărare, precum și ale acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte.</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29.07.1994 (Art.56 Devotamentul față de țară, Art. 57 Apărarea Patriei); 2. Legea nr. 345/2003 cu privire la apărarea națională; 3. Legea nr.162/2005 cu privire la statutul militarilor; 4. Hotărârea Guvernului nr.941/2006 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate
<p>Articolul 12. Evidența militară a recruților</p> <p>(1) Tinerii care în anul curent ating vârsta de 16 ani sînt obligați să se prezinte, în termenele stabilite, la centrul militar pentru a fi luați în evidență militară.</p> <p>(2) În procesul luării în evidență militară a cetățenilor, comisia de recrutare-încorporare:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) organizează și efectuează examenul medical, testarea psihologică și selectarea profesională a cetățenilor în vederea determinării gradului aptitudinii lor pentru serviciul militar și repartizării preliminare pe genuri de arme și componente ale Forțelor Armate; b) adoptă hotărîrea privind luarea cetățeanului în evidență militară. <p>(3) Cetățenilor luați în evidență militară li se înmînează adeverința de recrutare și li se explică drepturile și obligațiile, regulile de evidență militară și de îndeplinire a serviciului militar.</p> <p>(4) Nu sînt luați în evidență militară cetățenii care sînt recunoscuți de către comisia medico-militară inapți pentru serviciul militar din motive de sănătate, cu excludere din evidență militară.</p> <p>(5) Evidența militară a recruților care beneficiază de dreptul de amînare a</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hotărârea Guvernului nr. 631/2003 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la evidența militară; 2. Hotărârea Guvernului nr. 864/2005 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la încorporarea cetățenilor în serviciul militar în termen sau în cel cu termen redus; 3. Hotărârea Guvernului nr.77/2001 Pentru aprobarea Regulamentului privind activitatea administrativ-militară și efectivul-limită al organelor administrativ-militare; 4. Ordinul Ministrului Apărării nr.87 din 18.02.2022 "Norme metodologice privind organizarea activității de ținere a evidenței militare a recruților în centrele militare"; 5. Ordinul Ministrului Apărării nr. 70 din 25.02.2013 "Cu privire la aprobarea blanchetei livretului militar și a Instrucțiunii privind gestionarea blanchetelor de strictă evidență, ordinea de perfectare și de eliberare a documentelor de evidență militară cetățenilor cu obligațiune militară"; 6. Ordinul Șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale nr.46 din 27.05.2020, Anexa nr.1 „Norme metodologice privind

<p>încorporării în legătură cu necesitatea continuării studiilor se ține conform domiciliului acestora.</p> <p>(6) Recruții se află în evidența militară pînă la încorporarea în serviciul militar sau în serviciul civil ori pînă la trecerea în rezerva Forțelor Armate sau în rezerva serviciului civil.</p>	<p>organizarea ținerii evidenței militare a recruților și rezerviștilor în autoritățile publice locale (primării, preturi)”;</p> <p>7. Ordinul Șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale nr.46 din 27.05.2020, Anexa nr.2 „Norme metodologice privind organizarea ținerii evidenței militare a recruților și rezerviștilor în autoritățile publice, instituțiile publice și agenții economici.</p> <p>8. Ordinul Ministrului Sănătății nr. 530 din 29 iunie 2011 „Cu privire la ameliorarea activității Comisiilor medico-militare”;</p> <p>9. Ordinul Ministrului Sănătății nr. 319 din 09.04.2014 ”Cu privire la unele măsuri de ameliorare a activității Comisiilor medico-militare”.</p>
<p>Articolul 13. Evidența militară a rezerviștilor</p> <p>...</p> <p>(3) Evidența militară a ofițerilor și a subofițerilor care au îndeplinit serviciul în cadrul Serviciului de Informații și Securitate este ținută de către serviciul în cauză, conform legislației.</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <p>Art.6 lit. h) din Legea nr.136/2023 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova</p>
<p>Articolul 15. Îndeplinirea serviciului militar</p> <p>(1) Cetățenii Republicii Moldova îndeplinesc serviciul militar în conformitate cu prezenta lege și cu alte acte normative cu privire la asigurarea securității militare.</p> <p>(2) Cetățenii care îndeplinesc serviciul militar au statut special, stabilit de lege.</p> <p>(3) Militarilor li se conferă grade militare. Ei sînt numiți în funcții militare, poartă uniformă militară și beneficiază de drepturile și libertățile acordate cetățenilor Republicii Moldova, în conformitate cu legislația.</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <p>1. Art.56 (Devotamentul față de țară) din Constituția Republicii Moldova;</p> <p>2. Legea cu privire la rezerva Forțelor Armate nr.1244/2002;</p> <p>3. Legea cu privire la apărarea națională nr.345/2003.</p> <p>4. Legea cu privire la statutul militarilor, nr.162/2005;</p>
<p>Articolul 16. Jurământul militar</p> <p>(1) Cetățenii care îndeplinesc serviciul militar depun jurământul militar.</p> <p>...</p> <p>(3) Procedura depunerii jurământului militar se stabilește în regulamentele militare.</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <p>Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.2327/2009 privind aprobarea regulamentelor militare ale Forțelor Armate ale Republicii Moldova (Procedura depunerii jurământului militar este stabilit în Regulamentul serviciului interior al Forțelor Armate ale Republicii Moldova).</p>

<p>Articolul 18. Durata serviciului militar</p> <p>...</p> <p>(7) Militarul care a părăsit fără voie unitatea militară sau locul de serviciu militar este radiat din tabelul nominal al unității militare în modul stabilit de Legea cu privire la statutul militarilor.</p> <p>(8) Perioada în care militarul lipsește, fără motive întemeiate, din unitatea militară sau de la locul de serviciu militar sau nu se prezintă la serviciu mai mult de 10 zile, termenul de executare de către militarul în termen sau militarul cu termen redus a pedepsei penale munca neremunerată în folosul comunității, precum și termenul de executare a sancțiunii disciplinare sub forma tinerii în arest, nu se includ în durata serviciului militar.</p>	<p>Realizat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Art.35 alin.(6) Legea cu privire la statutul militarilor, nr.162/2005. 2. Hotărârea Guvernului nr.941/2006 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate;
<p>Articolul 19. Gradele militare</p> <p>...</p> <p>(2) Gradele militare supreme – "general de corp de armată", "general de divizie" și "general de brigadă" – se conferă prin decretul Președintelui Republicii Moldova. Specimenul legitimației pentru ofițerii cu grade militare supreme ai Forțelor Armate și Regulamentul cu privire la legitimația pentru ofițerii cu grade militare supreme ai Forțelor Armate se aprobă de către Președintele Republicii Moldova.</p> <p>(3) Modul de conferire a gradelor militare altele decât cele supreme, de retrogradare și de restabilire în grad a militarilor se stabilește de Legea cu privire la statutul militarilor nr.162/2005.</p>	<p>Realizat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Legea nr.162/2005 cu privire la statutul militarilor; 2. Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1143/2023 privind aprobarea specimenului legitimației pentru ofițerii cu grade militare supreme, precum și a regulamentului aferent legitimației (Acesta a substituit Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1686/2004); 3. Hotărârea Guvernului nr.941/2006 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate; 4. Ordinul Ministrului Apărării nr.484/2021 "Cu privire la aprobarea Instrucțiunii privind modul de acordare a gradelor militare persoanelor care dețin grade speciale".
<p>Articolul 20. Funcțiile militare</p> <p>(1) Funcțiile militare sînt prevăzute în statele de personal ale organelor de conducere militare, ale unităților și instituțiilor militare și ale instituțiilor de învățămînt din domeniul milităriei.</p> <p>(2) Funcțiile care urmează să fie suplinite de militari, conform statelor de personal,</p>	<p>Realizat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Legea nr.162/2005 cu privire la statutul militarilor; 2. Hotărârea Guvernului nr.941/2006 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate;

<p>se aprobă de către conducătorii autorităților administrației publice centrale în care este prevăzut serviciul militar.</p> <p>(3) Militarii pot fi transferați pentru continuarea serviciului în cadrul altei structuri de stat în care este prevăzut serviciul militar sau cel special.</p> <p>(4) Militarii pot fi detașați, cu menținerea lor în serviciul militar, în organizații internaționale, în autoritățile publice, în instituții publice, pentru executarea unor funcții în interesul statului și al Forțelor Armate, beneficiind de toate drepturile și înlesnirile prevăzute de legislație pentru militari.</p> <p>(5) Modul de numire în și eliberare din funcție a militarilor se stabilește prin Legea cu privire la statutul militarilor.</p>	<p>3. Ordinul Ministrului Apărării nr.590/2021 cu privire la aprobarea Ghidului carierei militare;</p> <p>4. Ordinul Ministrului Apărării nr.851/2019 cu privire la aprobarea Modelului fișei funcției și a Instrucțiunii privind modul de elaborare, completare, coordonare și aprobare a fișei funcției pentru funcțiile militare în cadrul Armatei Naționale.</p>
<p>Articolul 21. Uniforma militară și însemnele militarilor</p> <p>(1) Militarii poartă uniformă militară cu însemnele gradului militar, ale genului de arme și ale apartenenței departamentale.</p> <p>(2) Uniforma militară, regulile de purtare a acesteia și însemnele militarilor se stabilesc prin decretul Președintelui Republicii Moldova.</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <p>1. Legea nr.162/2005 cu privire la statutul militarilor;</p> <p>2. Hotărârea Guvernului nr.941/2006 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate;</p> <p>3. Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.1287/2023 privind uniforma militară și însemnele distinctive ale efectivului Armatei Naționale; (Decretul Președintelui RM nr.2254/2005, abrogat prin DPRM nr.580/2010; Decretul Președintelui RM nr.580/2010, abrogat prin DPRM nr.1287/2023;)</p> <p>4. Hotărârea Guvernului nr.561/2012 cu privire la asigurarea cu echipament a efectivului Armatei Naționale pe timp de pace și Hotărârea Guvernului nr. 104/2008 cu privire la asigurarea cu echipament a militarilor Forțelor Armate pe timp de pace, care la 01.01.2025 se vor abroga prin Hotărârea Guvernului nr. 335/2024 cu privire la aprobarea Normelor de asigurare cu echipament a efectivului Armatei Naționale pe timp de pace;</p> <p>5. Ordinul Ministrului Apărării nr.36/2013 privind asigurarea executării HG nr.561/2012 cu privire la asigurarea efectivului Armatei Naționale cu echipament.</p>

<p>Articolul 23. Eliberarea din serviciul militar</p> <p>(1) Eliberarea militarilor din serviciul militar în termen sau din cel cu termen redus se efectuează în temeiul decretului Președintelui Republicii Moldova prin hotărâre de Guvern și prin ordinul conducătorilor autorităților administrației publice centrale în care este prevăzut serviciul militar. Eliberarea din alte forme ale serviciului militar se efectuează în modul stabilit de Legea cu privire la statutul militarilor.</p> <p>(2) Eliberarea militarului din serviciul militar se efectuează în legătură cu:</p> <p>a) expirarea duratei serviciului militar;</p> <p>b) starea sănătății, în temeiul deciziei comisiei medico-militare privind inaptitudinea militarului pentru serviciul militar;</p> <p>c) atingerea vârstei-limită de aflare în serviciul militar;</p> <p>d) condamnarea, prin hotărâre a instanței de judecată rămasă definitivă, la privațiune de libertate;</p> <p>e) rezilierea contractului din motive prevăzute de Legea cu privire la statutul militarilor.</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <p>1. Legea nr.162/2005 cu privire la statutul militarilor;</p> <p>2. Hotărârea Guvernului nr.941/2006 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate.</p> <p>3. Ordinele anuale ale Ministrului Apărării referitor la eliberarea militarilor din serviciul militar în termen.</p>
<p>Articolul 24. Organizarea încadrării în serviciul militar prin contract</p> <p>...</p> <p>(3) Selectarea cetățenilor pentru încadrarea în serviciul militar prin contract se efectuează de centrele militare și de către comandanții unităților și marilor unități militare, în modul stabilit de Legea cu privire la statutul militarilor.</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <p>1. Legea nr.162/2005 cu privire la statutul militarilor;</p> <p>2. Hotărârea Guvernului nr.941/2006 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate;</p> <p>3. Ordinul Ministrului Apărării nr. 1010/2023 cu privire la stabilirea Listei funcțiilor militare cu specialități deficitare în Armata Națională pentru anul 2024 (ordinul respectiv se elaborează anual, la finele anului, pentru anul următor);</p> <p>4. Ordinul Ministrului Apărării nr.777/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului subdiviziunii resurse umane;</p> <p>7. Ordinul Ministrului Apărării nr.123/2019 de aprobare a Instrucțiunii privind metodologia și formele de desfășurare a recrutării, selectării și încadrării în s/m/contract;</p>

	<p>8. Ordinul Ministrului Apărării nr.91/2020 cu privire la aprobarea Regulamentului pregătirii fizice militare;</p> <p>9. Ordinul Ministrului Apărării nr.32/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului serviciului asistență psihologică în Armata Națională;</p> <p>10. Ordinul Ministrului Apărării nr.283/2021 cu privire la punerea în aplicare a Ghidului activității psihologice în Armata Națională.</p>
<p>Articolul 25. Contractul de îndeplinire a serviciului militar</p> <p>...</p> <p>(7) Modul de încheiere a contractului de îndeplinire a serviciului militar, încetarea acțiunii lui, precum și drepturile și obligațiile părților contractante, sînt reglementate de prezenta lege, de Legea cu privire la statutul militarilor, de alte acte normative.</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <p>1. Legea nr.162/2005 cu privire la statutul militarilor;</p> <p>2. Hotărârea Guvernului nr.941/2006 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate;</p> <p>3. Ordinul Ministrului apărării nr.393/2021 cu privire la aprobarea Modelului contractului de îndeplinire a serviciului militar și a Instrucțiunii privind modul de încheiere și evidentă a acestuia;</p>
<p>Articolul 26. Vîrsta-limită de încadrare în serviciul militar prin contract</p> <p>(1) Vârsta-limită până la care cetățenii pot fi încadrați în serviciul militar prin contract este de 45 de ani.</p> <p>(2) În scopul completării Forțelor Armate cu cetățeni care posedă specialități deficitare, la decizia conducătorului structurii militare, vîrsta-limită de încadrare în serviciul militar prin contract poate fi majorată, dar nu trebuie să depășească vîrsta-limită de aflare în serviciul militar prin contract, stabilită la art.22, această procedură fiind aplicată o singură dată pe timpul îndeplinirii serviciului militar. Lista funcțiilor militare cu specialități deficitare este întocmită de către conducătorul structurii militare, în modul stabilit de Guvern.</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <p>1. Hotărârea Guvernului nr.941/2006 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate (pct.29);</p> <p>2. Ordinele Ministrului Apărării anuale cu privire la specialități deficitare în Armata Națională.</p> <p>3. Ordinul Ministrului Apărării nr.532/2023 despre aprobarea Instrucțiunii privind modul de organizare și desfășurare a activității didactice, științifice și de creație a militarilor prin contract.</p>
<p>Articolul 28. Organizarea încorporării</p> <p>...</p> <p>(3) Încorporarea cetățenilor în serviciul militar în termen se efectuează de către autoritățile administrației publice locale, în comun cu centrele militare, în temeiul</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <p>1. Hotărârea Guvernului nr. 864/2005 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la încorporarea cetățenilor în</p>

<p>decretului Președintelui Republicii Moldova și hotărârii Guvernului.</p> <p>...</p> <p>(7) Criteriile de selectare și repartizare sînt stabilite de Regulamentul cu privire la încorporarea cetățenilor în serviciul militar în termen sau în cel cu termen redus, aprobat de Guvern.</p>	<p>serviciul militar în termen sau în cel cu termen redus;</p> <p>2. Hotărârea Guvernului nr.77/2001 pentru aprobarea Regulamentului privind activitatea administrativ-militară și efectivul-limită al organelor administrativ-militare;</p> <p>3. Hotărârea Guvernului nr. 631/2003 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la evidența militară;</p> <p>4. Decretele Președintelui Republicii Moldova anuale privind încorporarea cetățenilor în serviciul militar în termen.</p> <p>5. Hotărârile Guvernului anuale cu privire la rezultatele încorporării și încorporarea în serviciul militar.</p>
<p>Articolul 30. Comisia de Stat pentru Încorporare</p> <p>(1) Comisia de Stat pentru Încorporare se instituie, prin hotărîre de Guvern, în scopul coordonării activității comisiilor de recrutare-încorporare, exercitării controlului asupra desfășurării încorporării și examinării contestațiilor înaintate de cetățeni.</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <p>1. Hotărârea Guvernului nr.387/2010 cu privire la Comisia de Stat pentru Încorporare.</p> <p>2. Hotărârea Guvernului nr. 897/2003 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la expertiza medico-militară în Forțele Armate ale Republicii Moldova</p>
<p>Articolul 35. Acordarea gradelor militare</p> <p>După îndeplinirea serviciului militar cu termen redus, în funcție de necesitățile Forțelor Armate și de rezultatele obținute în pregătirea militară, absolvenților instituțiilor de învățămînt superior li se pot acorda grade de ofițer sau sergent în rezervă în condițiile stabilite de Legea cu privire la statutul militarilor.</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <p>1. Legea cu privire la statutul militarilor nr.162/2005 (art.33).</p> <p>2. Hotărârea Guvernului nr.941/2006 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate;</p> <p>3. Hotărârea Guvernului nr. 587/2003 despre aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea catedrelor militare din cadrul instituțiilor de învățămînt.</p>
<p>Articolul 36. Încorporarea rezerviștilor chemați la concentrări</p> <p>(1) Rezerviștii pot fi chemați pentru instrucție la concentrări militare la data și pe durata stabilită prin hotărîre de Guvern în temeiul Legii cu privire la rezerva Forțelor Armate</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <p>1. Legea nr. 345/2003 cu privire la apărarea națională;</p> <p>2. Legea nr. 1244/2002 cu privire la rezerva Forțelor Armate;</p> <p>3. Legea nr. 1192/2002 privind pregătirea</p>

	efectivul-limită al organelor administrativ-militare.
<p>Articolul 37. Încorporarea rezerviștilor la mobilizare</p> <p>(1) Încorporarea rezerviștilor la mobilizare se efectuează de către autoritățile administrației publice locale, în comun cu centrele militare, conform Planului de completare a Forțelor Armate aprobat de către ministrul apărării.</p> <p>(2) La declararea mobilizării, toți rezerviștii sînt obligați să se afle la domiciliu sau la locul de muncă, asigurînd, astfel, primirea ordinului de chemare al centrului militar.</p>	<p>Realizat</p> <p>1. Legea nr. 1244/2002 cu privire la rezerva Forțelor Armate;</p> <p>2. Legea nr. 1192/2002 privind pregătirea de mobilizare și mobilizarea;</p> <p>3. Hotărârea Guvernului nr. 751/2023 cu privire la aprobarea Regulamentului de mobilizare la locul de muncă;</p> <p>4. Hotărâri anuale ale Guvernului cu privire la pregătirea rezervei Forțelor Armate.</p>
<p>Articolul 38. Amînarea încorporării în serviciul militar la mobilizare</p> <p>(1) Amînarea încorporării în serviciul militar la mobilizare se acordă cetățenilor:</p> <p>a) recunoscuți temporar inapți pentru îndeplinirea serviciului militar din motive de sănătate – pe termen de 6 luni;</p> <p>b) mobilizați la locul de muncă în modul stabilit de Guvern;</p> <p>c) în a căror întreținere se află tatăl, mama, soția (soțul), fratele, sora, bunicul sau bunica, care, conform stării lor de sănătate, potrivit concluziilor consiliului de expertiză medicală a vitalității, necesită îngrijiri permanente sau sînt invalizi de gradul I, precum și alți membri ai familiei care nu au atins vîrsta de 18 ani, în cazul în care nu există alte persoane obligate prin lege să întrețină aceste categorii de cetățeni;</p> <p>d) supuși urmării penale sau a căror cauză penală se examinează în instanța de judecată – pînă la încetarea urmării penale sau pînă la rămînerea definitivă a hotărîrii instanței de judecată.</p> <p>(2) Amînarea încorporării în serviciul militar în caz de mobilizare poate fi acordată și altor categorii de cetățeni în temeiul decretului Președintelui Republicii Moldova.</p>	<p>Realizat</p> <p>1. Legea nr. 1244/2002 cu privire la rezerva Forțelor Armate;</p> <p>2. Legea nr. 1192/2002 privind pregătirea de mobilizare și mobilizarea;</p> <p>3. Hotărârea Guvernului nr. 897/2003 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la expertiza medico-militară în Forțele Armate ale Republicii Moldova;</p> <p>4. Hotărârea Guvernului nr. 751/2003 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la mobilizarea la locul de muncă</p>
<p>Articolul 40. Pregătirea premilitară a tineretului</p> <p>(1) Pregătirea premilitară se organizează, pe bază de voluntariat, cu recruții apți din punct de vedere medical, în scopul însușirii cunoștințelor și formării deprinderilor militare și tehnico-aplicative, dezvoltării sentimentelor</p>	<p>Realizat</p> <p>1. Legea nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă;</p> <p>2. Hotărârea Guvernului nr. 937/2023 cu privire la măsurile de pregătire în domeniul protecției civile a Republicii Moldova pentru anul 2024, prin care au</p>

<p>patriotice și formării principiilor morale, precum și în scopul educării lor civice.</p> <p>(2) Organizarea centrelor de pregătire premilitară, a cercurilor tehnico-aplicative, conținutul programelor de instruire, numărul de ore necesare și alte chestiuni privind participarea recruților la pregătirea premilitară sînt prevăzute în regulamentele elaborate de Ministerul Apărării în comun cu alte autorități ale administrației publice centrale.</p>	<p>fost aprobate Planul calendaristic de pregătire în domeniul protecției civile a Republicii Moldova pentru anul 2024 și Planul de completare cu audienți a Centrului republican de instruire pentru anul 2024.</p>
<p>Articolul 41. Pregătirea la catedrele militare</p> <p>(1) În instituțiile publice de învățămînt superior pot fi create catedre militare. Programele de instruire ale catedrelor militare sînt aprobate de Ministerul Apărării. Asigurarea tehnico-materială și financiară a catedrelor militare se efectuează din contul instituției de învățămînt.</p> <p>(2) Studenții audiază cursul de instruire la catedra militară în mod benevol.</p> <p>(3) După absolvirea cursului deplin de instruire la catedra militară, în funcție de necesitățile Forțelor Armate și de rezultatele obținute în pregătirea militară, absolvenților instituțiilor de învățămînt superior li se pot acorda grade de ofițer sau sergent în rezervă în condițiile Legii cu privire la statutul militarilor.</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hotărîrea Guvernului nr. 587/2003 despre aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea catedrelor militare din cadrul instituțiilor de învățămînt superior publice; 2. Ordinul Ministrului Apărării nr. 177/2020 cu privire la aprobarea Instrucțiunii referitor la procesul de instruire a studenților la catedrele militare ale instituțiilor de învățămînt superior publice; 3. Ordinul Ministrului Apărării nr. 871/2018 despre aprobarea Instrucțiunii la calcularea tarifului pentru instruirea militară a studenților la catedrele militare ale instituțiilor de învățămînt superior publice; 4. Directiva Șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale nr.2/2013 Indicații instructiv-metodice cu privire la organizarea procesului de instruire la catedrele militare din cadrul instituțiilor de învățămînt de stat în anul de studii 2012-2013.
<p>Articolul 43¹. Pregătirea în cadrul centrelor de instruire a rezervei Forțelor Armate</p> <p>(1) În cadrul Centrului de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională pot fi create centre de instruire a rezervei Forțelor Armate. Pregătirea rezervei Forțelor Armate se efectuează conform regulamentului și programelor de instruire ale centrelor de instruire aprobate de Ministerul Apărării, din contul bugetului de stat, în baza comenzii Marelui Stat Major al Armatei Naționale la specialitățile de profil necesare.</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <p>Hotărârea Guvernului nr.698/2018 cu privire la Instituția publică "Centrul de pregătire a specialiștilor și de suport al Armatei Naționale".</p>

<p>Articolul 44. Obligațiile autorităților publice, ale instituțiilor publice și ale agenților economici</p> <p>...</p> <p>(2) Primăriile (preturile) sînt obligate:</p> <p>a) să țină evidența nominală a recruților și rezerviștilor;</p> <p>b) să facă în documentele de evidență ale recruților și rezerviștilor mențiunea privind luarea în și scoaterea din evidență;</p> <p>c) să comunice lunar centrelor militare numele recruților și rezerviștilor luați în sau scoși din evidență;</p> <p>d) să verifice anual tinerii care urmează a fi recrutați, să întocmească tabelele nominale ale acestora și, la termenele stabilite, să le expedieze centrelor militare respective;</p> <p>e) să înmîneze tinerilor ordinele de chemare la recrutare pentru luarea lor în evidența militară (însoțirea și prezentarea recruților comisiei de recrutare-încorporare se va efectua de către șeful punctului de recrutare, încorporare și completare);</p> <p>f) să înmîneze ordinele de chemare la încorporare, la concentrare sau la mobilizare ori pentru clarificarea situației militare, organizînd expedierea recruților și rezerviștilor la data, ora și locul stabilit de centrele militare.</p> <p>(3) Pentru îndeplinirea obligațiilor menționate la alin.(2), în cadrul fiecărei primării (preturi) se instituie puncte de recrutare, încorporare și completare, în care vor fi încadrați salariați cu statut de funcționar public. Structura și componența acestor puncte, în funcție de numărul populației din teritoriu, se stabilesc de Regulamentul privind activitatea administrativ-militară, aprobat de Guvern. Punctele de recrutare, încorporare și completare pot avea și alte atribuții pe lîngă cele prevăzute în prezentul articol.</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Legea nr. 345/2003 cu privire la apărarea națională; 2. Hotărârea Guvernului nr.77/2001 pentru aprobarea Regulamentului privind activitatea administrativ-militară și efectivul-limită al organelor administrativ-militare; 3. Hotărârea Guvernului nr.751/2003 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la de mobilizarea la locul de muncă; 4. Hotărârea Guvernului nr. 864/2005 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la încorporarea cetățenilor în serviciul militar în termen sau în cel cu termen redus; 5. Ordinul Șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale nr.46/2020, Anexa nr.1 „Norme metodologice privind organizarea ținerii evidenței militare a recruților și rezerviștilor în autoritățile publice locale (primării, preturi)”.
<p>Articolul 46. Drepturile cetățenilor care participă la pregătirea pentru apărarea Patriei</p> <p>(1) Drepturile militarilor și ale membrilor familiilor lor sînt stabilite în Legea cu privire la statutul militarilor.</p> <p>(2) Recruții și rezerviștii internați în instituții medicale pentru stabilirea</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Legea nr.1244/2002 cu privire la rezerva Forțelor Armate; 2. Legea nr.162/2005 cu privire la statutul militarilor;

<p>situației medico-militare au dreptul la asistență medicală, medicamente și întreținere gratuită.</p> <p>(3) Cetățenilor pregătiți în perioada îndeplinirii serviciului militar în termen pentru anumite specialități echivalente celor civile li se recunoaște calificarea obținută în baza actelor de atestare, eliberate de unitățile militare.</p> <p>(4) Tinerii chemați la recrutare, recruții și rezerviștii salariați, chemați la centrele militare pentru clarificarea situației militare, au dreptul la concediu plătit de cel mult 3 zile, acordat de autoritățile administrației publice, instituțiile publice și agenții economici în care sînt încadrați.</p>	<p>3. Hotărârea Guvernului nr.941/2006 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate.</p>
---	---

Informația privind realizarea/nerealizarea acțiunilor în termenii stabiliți

Denumirea actului supus evaluării ex-post juridică	Nr. acțiunilor realizate la momentul elaborării raportului ex-post juridic	Nr. acțiunilor nerealizate la momentul elaborării raportului ex-post juridic	Gradul de realizare a actului normativ, % (acțiuni realizate* 100/ acțiuni totale)	Nr. acțiunilor realizate în termenul stabilit de actul normativ	Nr. acțiunilor realizate cu depășirea termenului de pînă la 2 ani	Nr. acțiunilor realizate cu depășirea termenului mai mult de 2 ani
Legea nr. 1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei.	25	0	100 %	21	3	1

OBIECTIVUL 2: Identificarea existenței unor obstacole de ordin juridic în aplicarea Legii nr.1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei.

În procesul executării și implementării Legii nr. 1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei s-a constatat că, aceasta a fost modificată de către Parlament de 20 de ori. În informația prezentată de Ministerul Apărării al Republicii Moldova, nr.11/398 din 15 martie 2024 referitoare la implementarea Legii nr. 1245/2002 se menționează că în procesul de elaborare, promovare și adoptare a actelor normative necesare pentru realizarea prevederilor acesteia, nu au fost identificate obstacolele majore.

Totodată, Ministerului Apărării a comunicat despre inițierea elaborării unui proiect de lege prin care se propun modificări la legea menționată. Acest proiect, aflându-se la faza de avizare și consultare cu autoritățile publice de resort, înregistrat la Cancelaria de Stat sub numărul unic 621/MA/2023, are drept scop îmbunătățirea înlesnirilor sociale ale militarilor, astfel fiind în conformitate cu prevederile pct.9.2.26. al Planului național de dezvoltare pentru anii 2023-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.89/2023.

OBIECTIVUL 3: Verificarea dacă normele Legii nr. 1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei au făcut obiectul unor sesizări la Curtea Constituțională.

În anul 2003, la Curtea Constituțională a fost depusă Sesizarea pentru controlul constituționalității art.27 alin.(6) din Legea nr.1245/2002, care prevedea că *"(6) Militarii eliberați din serviciul militar care, după încheierea tuturor tipurilor de instruire, au îndeplinit serviciul militar în Forțele Armate mai puțin de 5 ani achită cheltuielile pentru instruire, independent de sursa de finanțare, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la statutul militarilor"*. La 03 august 2004, Curtea Constituțională prin Decizia sa nr.3 a sistat procesul pentru controlul constituționalității normei vizate, deoarece la 9 iulie 2004 Parlamentul a adoptat *Legea nr. 250/2004 privind interpretarea unei sintagme din articolul 27 alineatul (6) din Legea nr.1245-XV din 18 iulie 2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei*, care mai apoi, la 17.02.2023, a fost abrogată prin Legea nr. 365/2022 pentru modificarea unor acte normative.

Este de notat, că norma sesizată, actualmente, are aceeași redacție.

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

1. În urma efectuării evaluării ex-post juridice a Legii nr. 1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei se constată că pe parcursul anilor legea menționată a suferit un șir de modificări, și că implementarea cadrului legal a acesteia a fost realizată în totalitate.

2. Precizăm că, potrivit prevederilor pct.9.2.26. al Planului național de dezvoltare pentru anii 2023-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.89/2023, Ministerul Apărării al Republicii Moldova, în calitate de responsabil de realizarea acțiunii "Îmbunătățirea înlesnirilor sociale ale militarilor" cu termenul de realizare -trimestrul IV,2024, a elaborat deja un proiect de lege în acest sens, înregistrat la Cancelaria de Stat cu număr unic 621/MA/2023, care la moment, se află la etapa consultărilor publice.

3. În contextul în care Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a inițiat efectuarea evaluării ex-post de impact, urmare a colectării datelor, organizării audierilor publice, aceasta urmează a se expune asupra modului de implementare a legii, realizarea obiectivelor acesteia, impactul asupra societății în general și consecințele actului normativ, efectele sale economice, financiare, sociale, administrative și de altă natură.

 Tatiana MALAI,
Șef adjunct Direcție generală

Anexă: Scrisoarea Ministerului Apărării al Republicii Moldova privind executarea Legii nr.1245/2002, nr. 11/398 din 15.03.2024 – 11 file.